

Kevad 2016

Praktiline eesti keel
Mari-Mall Feldschmidt
12. klass

Eristuskiri

- Eristuskiri on riigieksami detailne kirjeldus, milles sisaldub kõik oluline, mida eksamil nõutakse ja kuidas seda hinnatakse, st kõik, mis on kokku lepitud; vt

<http://www.innove.ee/et/riigieksamid/riigieksamine-materjalid>.

Eksami temaatika

- tekstid lähtuvad ÕK üldpädevustest, läbivatest teemadest (**eneseareng, inimestevahelised suhted, loodus ja keskkonnasäästlikkus, meedia ja infotehnoloogia areng, kultuur ja keel, karjäär ja ettevõtlus, riik ja ühiskond jm**)

Kirjanditest

- kirjandite põhipuudus – üldsõnalised, laialivalguvad
- soovitusi
 - lugeda, analüüsida arvamuslugusid
 - õppida eksamiülesannet täpselt lugema
 - **lai probleem konkretiseerida**
 - leida vaatenurk

Arutlevast lühikirjandist (400sõna)

Kriteeriumid:

- Teemakohasus, sisu
- Õigekiri
- Sõnastus, stiil
- Sõnajärg
- Ülesehitus

Kirjandi hindamisjuhendist

Kogu kirjand 0 punkti, kui

- nõutust oluliselt lühem (alla 250 sõna)
- ei vasta eksamiülesandes esitatud probleemile

Arvamusteksti tavaline ülesehitus

- probleemi esitamine
- tees ehk kirjutaja seisukoht
- põhjendused ja võimalikud vastuväited
- järeldus
- kokkuvõtte või ettepanek

(K. Lepajõe)

Lugemisosa üldnõuded

- **Üldnõuded**
- Eksaminand valib ühe eksamitöö variandi neljast ja lahendab alusteksti(de) põhjal selle lugemisülesanded.
- Lugemisülesannetele vastates tuleb kasutada kirjakeelt, käe kirja tõttu ebaselged kohad tõlgendatakse vigadena.
- Iga lugemisülesande vastuse oodatav pikkus on 50–100 sõna.
- Ülesannete lahendamise järjekorra valib õpilane.
- Õpilasel on lubatud lugemisülesannete lahendamisel kasutada abivahendina õigekeelsussõnaraamatut.

Lugemisülesannete sisu hindamise põhimõtted

- Lugemisülesannete vastustes hinnatakse nende **põhjalikkust, täpsust ja vastavust ülesandele.**
- Kui eksaminand on vastuses kirjutanud ülesandes nõutust rohkem argumente, näiteid, põhjendusi vms, siis läheb hindamisel arvesse vaid nõutud arv esimesest alustades.

Lugemisülesannete õigekirja hindamise põhimõtted

- Õigekirjavigu (sh korduvaid vigu) arvestatakse iga ülesande puhul eraldi (2p, stiili- ja sõnastusvead lähevad sisust maha, st ei saa maksimumpunkte).
- Vead, mis kajastuvad tulemuses, märgitakse vastuselehe servale.
- Kui õpilase vastus hinnatakse 0 punktiga, siis õigekirja eraldi ei hinnata.

Vastuse nõuded

- **terviklik** täislausetega **sisutihe** tekst
- küsimus(t)ele vastatud konkreetsetelt
 - pole tühisõnaline
 - **ei** sisalda **alustekstivälist** (v.a juhul, kui ülesanne nõuab vastaja seisukohta/põhjendust)
- loogilise ülesehitusega (lähtuvalt küsimusest)
- sisu liigendatud (üle 50 sõna lõikudeks)
 - sissejuhatav ja kokkuvõttev **lause** pole alati vajalikud, kuid tekst peab olema iseseisvalt mõistetav (Ei saa alata näit nii: ~~Need tegurid on järgmised:~~ ...).

Kuidas?

- lugeda ja **mõista** teksti sisu, seisukohti
- tajuda täpselt küsimuse sisu (leida tuumsõnad)
- märkida tekstis vastuse koht/kohad
- koostada vastus (oma sõnadega **sidus arutlev tekst**, viited alustekstile)
- näiteid, põhjendusi **ainult nõutud** arv

Hinnatakse

- vastuse adekvaatsust, teemakohasust
- ülesehituse loogilisust, terviklikkust
- õpilase **järeldamis- ja üldistamisoskust**
- mõtete esitamise selgust
- õigekirja

Soovitused

- Vasta tekstilähedaselt, aga oma sõnadega.
- **Oma arvamust pole vaja, kui seda ei küsita!!!**
- Kui vastad teksti sõnadega, siis viita.
- 1. variant: Veidemann ütleb: “Kirjandus on isiksuse enda loomise vahend.”
- 2. variant: Veidemanni sõnul on kirjandus isiksuse enda loomise vahend.
- 3. variant: Kirjandus on isiksuse enda loomise vahend (3.-4.rida, Veidemann).
- Kirjanduse abil loob lugeja iseennast (**read 3-4**).
- Püüa igas vastuses sõnastada nii ise kui ka viidata.

Veel

- Lugemisülesande vastuses ei pea reaviiteid tingimata olema, kuid kui viidatakse, tuleb olla täpne (vt eristus kiri lk 27).
- Veel on oluline, et reaviitega ei asendataks vastust, sh tekstinäiteid (viited on üksnes vastuse kinnitamiseks, kui õpilane seda soovib teha).